

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ing. Jiří Trnka

ředitel odboru ekologického zemědělství a obnovitelných zdrojů energie

Praha 13.10.2008

Č.j.: 35104 /08-18120

Vážený pane,

z pověření náměstka ministra Ing. Jiřího Urbana odpovídám na Váš dopis ze dne 15.9.2008, ve věci Vaší žádosti o přehodnocení pravidel používání insekticidu Diazinonu v rybníčním hospodaření.

Přípravky na ochranu rostlin, které obsahují účinnou látku diazinon, není v ČR povoleno používat k ochraně rostlin od roku 2004. Na druhou stranu se diazinon používá v ojedinělých případech na plně intenzifikačních rybnících, tedy tam, kde produkce je fakticky odvislá výhradně jen od předkládaných krmiv a případně i hnojení, a to na základě výjimek udělovaných vodoprávními orgány k aplikaci závadných látek pro potřeby chovu ryb ve smyslu ustanovení § 39 zákona o vodách. Slouží fakticky výhradně ke ztlumení přemnoženého drobného planktonu, který pro svou velikost a množství není rybami fakticky žádným vyžíracím tlakem omezitelný. Případy nutnosti likvidace tak zvaného hrubého dafniového planktonu jsou fakticky kuriozitou i v rámci této technologie. Navíc u standardně obhospodařovaných rybníků se standardní kvalitou přítokové vody tato skutečnost nepřipadá normálně v úvahu. Důvodem je, že intenzifikační vstupy jsou faktickým nákladem i pro rybníkáře a následná aplikace drahého pesticidu je samozřejmě i významným způsobem navyšující faktor režie hospodaření. Obvykle k situacím, které vyžadují nadstandardní postup, tedy aplikaci pesticidů, dochází v případech, že na povodí dojde k aplikaci hnojiv, která se smyjí do vodoteče a následně do na ní ležícího rybníka či nepovoleným vypuštěním škodlivin přímo do toku. K těm patří na příklad nepovolené vypuštění kalů z čistíren odpadních vod nebo vypuštění kejdy či tekutých odpadů z domácností do vodoteče.

Tato skutečnost je pro rybníkáře fakticky jen dalším energetickým vstupem. Ten z hlediska obhospodařování rybníku obvykle vyvolá přetížení vody akumulované v rybníku živinami a následný nepřiměřený rozvoj planktonu. Ten přímo potlačuje souběžně se vyskytující vodní organizmy, které jsou jinak normální součástí limnofilních společenstev a hlavně produkci ryb. Průběžným faktorem tohoto jevu je i prudký pokles hladiny kyslíku. Tento pokles ohrožuje nejen ryby, které jsou na předmětném vodním díle cíleně chovány, ale i souběžně se zde vyskytující bezobratlé, pokud ovšem nedýchají vzdušný kyslík (dospělci potápníků, vodních ploštic a podobně).

Přestože rybník je ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny významný krajinný prvek, kterým bezesporu je, musíme nahlížet na tuto stavbu jako na lidskou rukou vytvořené vodní dílo za účelem hospodaření s rybími populacemi. Pouze díky jeho existenci zde druhotně vznikla potravní a prostorová nika pro další organizmy. Bez tohoto rybníka by zde prostě nebyly.

Samozřejmě ze strany společnosti není zájem ohrožovat jakýkoli organizmus, ale současně ani efektivní podnikání, kterým rybářství zatím bezesporu je. Pokud by rybníkář nesměl zachránit svým nákladem vytvořený majetek, zvláště když jiný subjekt způsobil stav, kterým tento majetek je ohrožen, nebyl by tento zákaz účelový ani racionálně zdůvodnitelný. Navíc cílové organizmy, kterými jsou hlavně vírníci, larvy korýšů, nálevníci a podobně, tedy z hlediska aplikace nesmírně citlivé organizmy, tak použité koncentrace rozhodně neohrožují imaga potápníka širokého, jehlanky válcovité, splešťule blátivé, vírníků, vodoměrek, vodomilů a podobně. Ostatně v intenzivně obhospodařovaných rybnících by stejně jen obtížně našli podmínky k existenci a to včetně jejich larválních stadií.

Navíc musíme respektovat i skutečnost, že pokud při aplikaci pesticidu k nějakému, byť omezenému úhynu dojde, jde vesměs jen o mladší a citlivější vývojová stadia. Dospělci z okolního povodí a to i když jsou trvale vázáni na vodu, fakticky ohroženi nejsou. Obvykle v krátké době, pokud ovšem rybník jako celek má pro ně vyhovující podmínky, do něj přímo či nepřímo namigrují. Následně v uvolněném prostředí vykazují prvky populační exploze. To z hlediska ochranné praxe znamená, že populace dotčených druhů jako takové nemohou být ohroženy.

Závěrem konstatuji, že aplikace tohoto pesticidu je jen ojedinělou skutečností v rámci rybníčních soustav. Je prováděna jen za stavu krajní nouze z hlediska zachování rybí osádky. Nikdy není prováděna v ryze přírodním prostředí, ale jen v uměle vytvořeném vodním díle a nemůže být významným faktorem, který by jakýmkoli způsobem ohrožoval jiné bezobratlé na povodí.

S pozdravem

